

การศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อรองรับอาชีพ
ทางเลือกสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

A STUDY OF THE CURRENT STATE OF ENTREPRENEURIAL COMPETENCY DEVELOPMENT FOR ALTERNATIVE CAREER PATHS AMONG PRE-SERVICE TEACHERS AT CHAIYAPHUM RAJABHAT UNIVERSITY

ทงศักดิ์ ทองศรีสุข | *Tanongsak Tongsrisk* | ORCID ID: 0009-0007-2464-1717

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ประเทศไทย | Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum
Rajabhat University, Chaiyaphum Province, Thailand

Corresponding Author E-mail: t.tongsrisk@gmail.com

Received: (November 11, 2025); Revised: (January 20, 2026); Accepted: (January 31, 2026)

Citation:

ทงศักดิ์ ทองศรีสุข. (2569). การศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อรองรับอาชีพทางเลือก
สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน*, 3(3), 70-82.

Tongsrisk, T. (2026). A Study of The Current State of Entrepreneurial Competency Development for
Alternative Career Paths Among Pre-Service Teachers at Chaiyaphum Rajabhat University.
Journal of Research and Innovation for Sustainability, 3(3), 70-82.

ABSTRACT

A Study of the Current Conditions of Entrepreneurial Competency Development to Support Alternative Career Paths for Student Teachers at Chaiyaphum Rajabhat University. The objective of the study was to examine the current conditions regarding the development of entrepreneurial competencies among student teachers. The sample group consisted of 270 third-year undergraduate students from the Faculty of Education and Human Development, enrolled in the first semester of the 2025 academic year. Stratified random sampling was employed. The research instrument used for data collection was a questionnaire developed by the researcher. The statistical methods used for data analysis included the mean and standard deviation. The research findings revealed that most students had experience in earning income on their own while studying, such as selling products online, trading, working part-time, engaging in startup businesses, and other activities, particularly general labor. Most students primarily aimed for and placed importance on the teaching profession they were studying for; therefore, they were uncertain about their future goals related to becoming entrepreneurs. However, they still expressed a desire to pursue further learning to enhance their knowledge and develop entrepreneurial competencies as an alternative career option in the future. The analysis of students' opinions regarding their current level of entrepreneurial competencies comprised three dimensions: 1. Knowledge: It was found that students possessed greater knowledge of the marketing mix and consumer behavior compared to other aspects ($M = 3.40$, $SD = 0.95$). 2. Skills: Students demonstrated higher levels of creativity and the ability to apply new innovations in business operations compared to other skills ($M = 3.42$, $SD = 1.02$). 3. Attributes: Students showed higher levels of responsibility and integrity, prioritizing organizational benefits over personal benefits compared to other attributes ($M = 3.68$, $SD = 0.95$).

Keywords: Entrepreneur; Teacher Education Students; Alternative Careers

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อรองรับอาชีพทางเลือกสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนา มนุษย์ ชั้นปีที่ 3 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 270 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษาศึกษา เช่น ขายสินค้าออนไลน์ ค้าขาย ทำงาน Part – time ธุรกิจสตาร์ทอัพ อื่น ๆ โดยเฉพาะรับจ้างทั่วไป และนักศึกษาส่วนใหญ่ยังมุ่งเป้าและให้ความสำคัญกับอาชีพครูที่ตนเรียน จึงไม่แน่ใจในเป้าหมายใน

อนาคตเกี่ยวกับอาชีพผู้ประกอบการ แต่ยังมีความต้องการศึกษาเพื่อเสริมความรู้ และพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ สำหรับอาชีพทางเลือกในอนาคต และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการสภาพปัจจุบัน ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรู้ พบว่านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค มากกว่าด้านอื่น ($M= 3.40, SD= 0.95$) 2. ด้านทักษะ พบว่าด้าน ความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ มากกว่าด้านอื่น($M=3.42, SD= 1.02$) และ 3. ด้านคุณลักษณะ มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ เห็นประโยชน์ขององค์กรก่อนประโยชน์ส่วนตัว มากกว่าด้านอื่น ($M= 3.68, SD= 0.95$)

คำสำคัญ: ผู้ประกอบการ; นักศึกษาครู; อาชีพทางเลือก

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบัน สภาพแวดล้อมทางการศึกษาและตลาดแรงงานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ส่งผลให้รูปแบบการประกอบอาชีพมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ขณะเดียวกัน ตำแหน่งงานแบบดั้งเดิมไม่สามารถรองรับจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะบัณฑิตจบใหม่ที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนด้านการจ้างงานและการแข่งขันที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Shane & Venkataraman, 2000) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาต้องมีทักษะและสมรรถนะที่หลากหลายมากกว่าการพึ่งพาวิชาชีพลึกเพียงด้านเดียว สำหรับนักศึกษาครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งได้รับการผลิตเพื่อเข้าสู่วิชาชีพครูโดยตรง นอกจากการเตรียมความพร้อมด้านความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้แล้ว ยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านโอกาสการบรรจุเข้ารับราชการครูที่มีจำนวนอัตราว่างจำกัด และมีการแข่งขันสูง ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบุว่าจำนวนผู้สมัครสอบครูผู้ช่วยมีมากกว่าจำนวนอัตราบรรจุหลายเท่า ส่งผลให้บัณฑิตครูจำนวนไม่น้อยไม่สามารถประกอบอาชีพครูได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา เกิดภาวะการว่างงานหรือการทำงานไม่ตรงสายอาชีพ ซึ่งกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบัณฑิตและการพัฒนากำลังคนของประเทศ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสอดคล้องกับบริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมที่มีความผันผวน ซับซ้อน และไม่แน่นอน (VUCA World) อาทิ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การทำงานร่วมกัน ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการปรับตัว ตลอดจนความรู้ด้านการเงินและการเป็นผู้ประกอบการ ครูในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความพร้อมทั้งในด้านองค์ความรู้และสมรรถนะเหล่านี้ เพื่อสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและเตรียมผู้เรียนให้พร้อมต่อโลกอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

นอกจากนี้ นโยบายการพัฒนาประเทศไทยใต้กรอบ “ประเทศไทย 4.0” ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างผู้ประกอบการและนวัตกรรม เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากฐานประสิทธิภาพไปสู่ฐานนวัตกรรม การพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้านการเป็นผู้ประกอบการจึงเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของกำลังคน โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา (European Commission, 2016) มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีพันธกิจหลักในการผลิตครูและพัฒนาท้องถิ่น จำเป็นต้องเตรียมบัณฑิตให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและตลาดแรงงาน การส่งเสริมสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการให้กับนักศึกษาครูจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นทางอาชีพ สร้างโอกาสในการสร้างงานและนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการประกอบกิจการเพื่อสังคมที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น (Rae, 2007) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งจะมีการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมด้านผู้ประกอบการ แต่ยังพบช่องว่างในด้านเนื้อหา รูปแบบการเรียนรู้ และการเชื่อมโยงกับบทบาทเฉพาะของนักศึกษาครู

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับนักศึกษาครู เพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพทางเลือก ควบคู่กับวิชาชีพครู และพัฒนาศักยภาพให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ หลักสูตรดังกล่าวคาดว่าจะ成为แนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาและครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนระดับปริญญาตรีให้เป็น “ครูผู้ประกอบการ” ที่สามารถสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง ชุมชน และสังคมอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่เสริมสร้างสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรม การแข่งขัน และการแสดงผลงานเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และประสบการณ์ด้านการประกอบธุรกิจ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาครอบคลุมตามแนวคิดของ Dess, Lumpkin & Taylor (2005) แบ่งข้อคำถามออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการจัดการ 2) ด้านการทำงานเชิงรุก 3) ด้านความกล้าเสี่ยง 4) ด้านความสามารถในการแข่งขัน และ 5) ด้านการมีอิสระในการทำงาน มีลักษณะข้อความแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยในแต่ละระดับมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ค่าคะแนน 5 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนน 4 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนน 3 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนน 2 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนน 1 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นหาระดับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของจัดตัดตามช่วงพิสัย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อรองรับอาชีพทางเลือกสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2568 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 270 คน การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาได้แก่ เพศ ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรม และการแสดงผลงานเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และประสบการณ์ด้านการประกอบธุรกิจ

ตาราง 1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของแบบสอบถาม (เพศ)

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	145	53.70
หญิง	125	46.30
รวม	270	100

จากตาราง1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 เพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30

ตาราง 2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของแบบสอบถาม (ท่านมีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษาหรือไม่)

มีประสบการณ์	จำนวน(คน)	ร้อยละ
มีประสบการณ์	184	68.10
ไม่มีประสบการณ์	86	31.90
รวม	270	100

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 68.10 รองลงมา ไม่มีประสบการณ์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90

ตาราง 3 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของแบบสอบถาม (ท่านมีเป้าหมายในอนาคตเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการหรือไม่)

มีเป้าหมายในอนาคต	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ใช่	103	38.10
ไม่แน่ใจ	154	57.00
ไม่ใช่	13	4.80
รวม	270	100

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่แน่ใจ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมา ใช่ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 และส่วนน้อย ไม่ใช่ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80

ตาราง 4 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของแบบสอบถาม (ท่านต้องการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อเป้าหมายใดเป็นหลัก)

ท่านต้องการพัฒนาสมรรถนะ V3	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เสริมความรู้เพื่อการศึกษา	145	53.70
เตรียมความพร้อมสำหรับการทำงาน	40	14.80
ทำธุรกิจส่วนตัว / สตาร์ทอัพ	66	24.40
พัฒนาทักษะเฉพาะด้าน	18	6.70
อื่น ๆ	1	0.40
รวม	270	100

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เสริมความรู้เพื่อการศึกษา จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 รองลงมา ทำธุรกิจส่วนตัว / สตาร์ทอัพ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และส่วนน้อย อื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการสภาพปัจจุบัน (ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ)

ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการด้านความรู้

ด้านความรู้ (สภาพปัจจุบัน)	M	SD	แปลความหมาย
1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนธุรกิจทั้งระบบ	3.35	0.97	ปานกลาง
2 มีความรู้ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมการผลิต	3.37	0.96	ปานกลาง
3 มีความรู้เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค	3.40	0.95	ปานกลาง
4 มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำบัญชีเบื้องต้น การวิเคราะห์ต้นทุน กำไร และการจัดหาเงินลงทุน	3.32	1.01	ปานกลาง
5 มีความรู้กฎหมายเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบการ (เช่น ทะเบียนพาณิชย์, ภาษีอากร)	3.31	1.04	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.35	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 5 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้านความรู้ (สภาพปัจจุบัน) อยู่ในระดับปานกลาง($M= 3.35, SD= 0.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความรู้เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค มากกว่าด้านอื่น ($M= 3.40, SD= 0.95$) รองลงมาคือ มีความรู้ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมการผลิต ($M= 3.37, SD= 0.96$) รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนธุรกิจทั้งระบบ ($M= 3.35, SD= 0.97$) รองลงมาคือมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำบัญชีเบื้องต้น การวิเคราะห์ต้นทุน กำไร และการจัดหาเงินลงทุน ($M= 3.32, SD= 1.01$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ จากด้านความรู้ (สภาพปัจจุบัน) น้อยที่สุด คือ มีความรู้กฎหมายเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบการ (เช่น ทะเบียนพาณิชย์, ภาษีอากร) ($M= 3.31, SD= 1.04$)

ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการด้านทักษะ

ด้านทักษะ (สภาพปัจจุบัน)	M	SD	แปลความหมาย
1 สามารถเขียนแผนธุรกิจได้ทุกองค์ประกอบ	3.24	1.04	ปานกลาง
2 สามารถสร้างสื่อการนำเสนอแผนธุรกิจได้อย่างน่าสนใจ	3.31	1.05	ปานกลาง
3 สามารถนำเสนอแผนธุรกิจต่อนักลงทุนและแหล่งเงินทุนได้	3.25	1.10	ปานกลาง
4 ความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ	3.42	1.02	มาก
5 สามารถสื่อสารและการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน	3.37	1.01	ปานกลาง

ด้านทักษะ (สภาพปัจจุบัน)	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลความหมาย
รวมเฉลี่ย	3.31	1.04	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้านทักษะ(สภาพปัจจุบัน) อยู่ในระดับปานกลาง ($M= 3.31, SD= 1.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ มากกว่าด้านอื่น ($M=3.42, SD= 1.02$) รองลงมาคือ สามารถสื่อสารและการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ($M= 3.37, SD= 1.01$) รองลงมาคือ สามารถสร้างสื่อการนำเสนอแผนธุรกิจได้อย่างน่าสนใจ ($M=3.31, SD=1.05$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ จากด้านทักษะ (สภาพปัจจุบัน) น้อยที่สุด คือ สามารถเขียนแผนธุรกิจได้ทุกองค์ประกอบ ($M=3.24, SD=1.04$)

ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการด้านคุณลักษณะ

ด้านคุณลักษณะ (สภาพปัจจุบัน)	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลความหมาย
1.มีความมั่นใจ กล้าเสี่ยงที่จะนำความรู้ ทักษะ นวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดียิ่งขึ้น	3.54	0.93	มาก
2.ต้องการความมุ่งมั่นจะมองไปที่ผลลัพธ์และเป้าหมายสุดท้ายมากกว่าที่จะติดอยู่กับอุปสรรคหรือปัญหา	3.65	0.88	มาก
3.มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้พัฒนาสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง	3.59	0.94	มาก
4.สามารถการวางแผน วิเคราะห์สถานการณ์และคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น พร้อมแก้ปัญหาและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความก้าวหน้าในอนาคต	3.57	0.89	มาก
5.มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ เห็นประโยชน์ขององค์กรก่อนประโยชน์ส่วนตัว	3.68	0.95	มาก
รวมเฉลี่ย	3.60	0.91	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้านคุณลักษณะ (สภาพปัจจุบัน) อยู่ในระดับมาก ($M= 3.60, SD=0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ เห็นประโยชน์ขององค์กรก่อนประโยชน์ส่วนตัว มากกว่าด้านอื่น ($M=3.68, SD=0.95$) รองลงมา คือ ต้องการความมุ่งมั่นจะมองไปที่ผลลัพธ์และเป้าหมายสุดท้ายมากกว่าที่จะติดอยู่กับอุปสรรคหรือปัญหา

($M=3.65, SD=0.88$) รองลงมา มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้พัฒนาสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง ($M=3.59, SD=0.94$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ จากด้านคุณลักษณะ (สภาพปัจจุบัน) น้อยที่สุด คือ มีความมั่นใจ กล้าเสี่ยงที่จะนำความรู้ ทักษะ นวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดียิ่งขึ้น ($M=3.54, SD=0.93$)

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อรองรับอาชีพทางเลือกสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่า

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ประสพการณ์เข้าร่วมโครงการอบรม และการแสดงผลงานเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และประสพการณ์ด้านการประกอบธุรกิจ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีประสพการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษา จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 68.10 รองลงมา ไม่มีประสพการณ์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 นักศึกษาที่มีเป้าหมายในอนาคตเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ไม่แน่ใจ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมา ใช่ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 และส่วนน้อย ไม่ใช่ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 และท่านต้องการพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อเป้าหมายใดเป็นหลัก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เสริมความรู้เพื่อการศึกษา จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 รองลงมา ทำธุรกิจส่วนตัว / สตาร์ทอัพ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และส่วนน้อย อื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40 สอดคล้องกับการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษาและผู้ประกอบการโดยโครงการเพิ่มประสิทธิภาพอาหารแปรรูปเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพความเป็นผู้ประกอบการพบว่า นักศึกษาและผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจาก ยังขาดประสพการณ์ในการทำธุรกิจ ควรดำเนินการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ สำหรับนักศึกษาและผู้ประกอบการ ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ พร้อมติดตามผลการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ 2. ผลการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาและผู้ประกอบการความเป็นผู้ประกอบการจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผลคะแนนการทดสอบความเป็นผู้ประกอบการหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าคะแนนการทดสอบความเป็นผู้ประกอบการ 3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ประกอบการต่อการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการโดยโครงการเพิ่มประสิทธิภาพอาหารแปรรูปเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนของศูนย์บ่ม

เพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด(พัฒนาชนัน เมืองระริน, นัญจรี เจริญสุข ,และสถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์,2564)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการสภาพปัจจุบัน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ผลดังนี้

ด้านความรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้านความรู้(สภาพปัจจุบัน) อยู่ในระดับปานกลาง($M= 3.35, SD= 0.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความรู้เกี่ยวกับ ส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค มากกว่าด้านอื่น ($M= 3.40, SD= 0.95$) รองลงมาคือ มีความรู้ ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมการผลิต ($M= 3.37, SD= 0.96$) รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผน ธุรกิจทั้งระบบ ($M= 3.35, SD= 0.97$) รองลงมาคือมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำบัญชีเบื้องต้น การวิเคราะห์ ต้นทุน กำไร และการจัดหาเงินลงทุน(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ จากด้านความรู้(สภาพปัจจุบัน)น้อยที่สุด คือ มีความรู้กฎหมายเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบการ (เช่น ทะเบียนพาณิชย์, ภาษีอากร) ($M= 3.31, SD= 1.04$)

ด้านทักษะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้านทักษะ(สภาพปัจจุบัน) อยู่ในระดับปานกลาง ($M= 3.31, SD= 1.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ มากกว่าด้านอื่น($M=3.42, SD= 1.02$) รองลงมาคือ สามารถสื่อสารและการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ($M= 3.37, SD= 1.01$) รองลงมาคือ สามารถสร้างสื่อการนำเสนอแผนธุรกิจได้อย่างน่าสนใจ($M=3.31, SD=1.05$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ จากด้านทักษะ(สภาพปัจจุบัน) น้อยที่สุด คือ สามารถเขียนแผนธุรกิจได้ทุกองค์ประกอบ ($M=3.24, SD=1.04$)

ด้านคุณลักษณะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้านคุณลักษณะ (สภาพปัจจุบัน) อยู่ในระดับมาก($M= 3.60, SD=0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ เห็นประโยชน์ขององค์กรก่อนประโยชน์ส่วนตัว มากกว่าด้านอื่น ($M=3.68, SD=0.95$) รองลงมา คือ ต้องการความมุ่งมั่นจะมองไปที่ผลลัพธ์และเป้าหมายสุดท้ายมากกว่าที่จะติดอยู่กับอุปสรรคหรือ ปัญหา ($M=3.65, SD=0.88$) รองลงมา มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้พัฒนาสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง ($M=3.59, SD=0.94$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ จากด้านคุณลักษณะ (สภาพปัจจุบัน) น้อยที่สุด คือ มีความมั่นใจ กล้าเสี่ยงที่จะนำความรู้ ทักษะ นวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดียิ่งขึ้น ($M=3.54, SD=0.93$)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการทำการวิจัยกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่การพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการ
2. ผู้สอนสามารถปรับเวลายืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม สำหรับนำไปปรับใช้ใน ระดับอุดมศึกษา
3. ผู้นำหลักสูตรไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและควรเป็นผู้มีประสบการณ์ มีความชำนาญ ด้านทักษะปฏิบัติ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

7. สรุป

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อรองรับอาชีพทางเลือกสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ประกอบการ สำหรับนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษา เช่น ขายสินค้าออนไลน์ ค้าขาย ทำงาน Part – time ธุรกิจสตาร์ทอัพ อื่น ๆ โดยเฉพาะรับจ้างทั่วไป และนักศึกษาส่วนใหญ่ยังมุ่งเป้าและให้ความสำคัญกับอาชีพครูที่ตนเรียน จึงไม่แน่ใจในเป้าหมายในอนาคตเกี่ยวกับอาชีพผู้ประกอบการ แต่ยังมีความต้องการศึกษาเพื่อเสริมความรู้ และพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ สำหรับอาชีพทางเลือกในอนาคต และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการสภาพปัจจุบัน ประกอบไปด้วย 3 ด้านได้แก่ 1. ด้านความรู้ พบว่านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค มากกว่าด้านอื่น ($M= 3.40, SD.= 0.95$) 2. ด้านทักษะ พบว่านักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ มากกว่าด้านอื่น ($M= 3.42, SD=1.00$) และ 3. ด้านคุณลักษณะ พบว่านักศึกษามีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ เห็นประโยชน์ขององค์กรก่อนประโยชน์ส่วนตัว มากกว่าด้านอื่น ($M=3.68, SD=0.95$)

8. เอกสารอ้างอิง

European Commission. (2016). *2030 framework for climate and energy policies*.

http://ec.europa.eu/clima/policies/2030/index_en.htm

Lumpkin, G. T., & Dess, G. G. (2005). The role of entrepreneurial orientation in stimulating effective corporate entrepreneurship. *Academy of Management Executive*, 19(1), 147–156. <https://doi.org/10.5465/ame.2005.15841975>

Rae, D. (2007). Connecting enterprise and graduate employability: Challenges to the higher education's culture and curriculum? *Education + Training*, 49(8/9), 605–619.

<https://doi.org/10.1108/00400910710839425>

Shane, S., & Venkataraman, S. (2000). The promise of entrepreneurship as a field of research. *Academy of Management Review*, 25(1), 217–226.

<https://doi.org/10.5465/amr.2000.2791611>

พัฒนชนัน เมืองระริน, นัฏจรี เจริญสุข, และ สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์. (2564). การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษาและผู้ประกอบการ โดยโครงการเพิ่มประสิทธิภาพอาหารแปรรูปเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 3(2), 106–121.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education)*. พริกหวานกราฟฟิค.